

LÝSING AV NÁMSSKIPAN FYRI ÚTBÚGVINGINA	
<i>DEGREE PROFILE OF</i>	
Bachelor í havlívfrøði	
<i>Bachelor of Science in Marine Biology</i>	
SLAG AV NÁMI & LONGD	Staknám, ið tekur 3 ár og gevur 180 ECTS (60 ECTS/ár)
STOVNUR/-AR	Fróðskaparsetur Føroya
GÓÐKENNANDI STOVNUR	Mentamálaráðið (MMR)
HEIMILDARTÍÐARSKEIÐ	Útbúgvingin byrjaði í 2014 og hevur verið í gildi síðani.
NÁMSSTIG	Námsstig í Føroyum: Bachelor Tilsvarendi útlendsk fróðskaparstig: QF fyri EHEA: 1st cycle; EQF level 6. QF: Qualifications Framework. EHEA: European Higher Education Area. EQF: European Qualifications Framework for Lifelong Learning. Cycle: 1. cycle – BSc; 2. cycle – MSc; 3. cycle – PhD EQF level 6 ~ 1. cycle EHEA; level 7 ~ 2. cycle; level 8 ~ 3. cycle
A	ENDAMÁL
	At veita studentunum hollan kunnleika í almennari lívfrøði við denti á havlívfrøði, og harafturat geva teimum neyðugu amboðini frá vísindaligum stuðulsgreinum. Í so stóran mun, sum til ber, verður undirvíst í evnum úr føroyskum umhvørvi, t.e. náttúruni á landi, á landgrunninum og havinum.
B	EYÐKENNI
1	LÆRUGREINIR/EVNISØKI
	Fróðskaparhegni, vísindaástøði og etikkur; almenn, ólívrunnin og lívrunnin evnafrøði; almenn lívfrøði; jørð, hav & luft; aquatisk- og jarðarvistfrøði; lívevnafrøði; kyknulívfrøði og mýlsk lívfrøði; genetikkur;

		smáverulívfrøði; støddfrøði og hagfrøði; rannsóknarætlan & dátugreining; havlívfrøði I&II; fiskalívfrøði; lívfrøðilig havvísindi, havbúnaður; vistfrøðilig eiturfrøði og dálking.
2	ALMENNUR/SERSTAKUR DENTUR	Kjarnin í náminum er almenn útbúgving í ástøðiligari lívfrøði og royndarlívfrøði umframt frálæra í vísindaligum stuðulsgreinum.
3	KÓS	Útbúgvingin miðar ímóti at geva teimum lesandi innlit í verandi granskingøki og evni, sum granskarar í lètuni arbeiða við her heima og uttanlands. Við hesum vitanargrundarlagi skuldu møguleikar fyri lívfrøðitengdum arbeiði og framhaldslestri verið góðir.
4	SERLIG EYÐKENNI	Havlívfrøðiútbúgvingin leggur dent á nøkur fá granskingarevni í feroyska fólkatilfeinginum eins og á fleiri rannsóknarevni í almennari feroyskari landlívfrøði og serliga í feroyskari havlívfrøði.
C	STARVSMØGULEIKAR & FRAMHALDSÚTUGVING	
1	STARVSMØGULEIKAR	Starvsmøguleikar eru í fiskivinnuni, alivinnuni og á ymskum virkjum (t.d. sum góðskumetari), á havgranskingarstovnum (sum granskingarhjálpari) og í fyrisiting, stjórn ella ráðgevandi deildum á ymsum stovnum (sum t.d. skrivari í havvísindaligum viðurskiftum). Lokið námsfrøðisheið aftur at bachelorútbúgving í havlívfrøði, gevur møguleika fyri undirvísing á ymsum stigum.
2	FRAMHALDSÚTBÚGVING	MSc-nám og PhD-verkætlanir á økjum, ið fevna vítt um lívfrøðiligar og aðrar skyldar vísindagreinar so sum lívfrøðilig havvísindi, havbúnaður og fyrisiting av havtilfeingi. Verður farið inn á ótroytt akademisk granskingarøki, so verður helst neyðugt við uppiskoytisførleikum.
D	ÚTBÚGVINGARHÁTTUR	
1	LÆRU- & UNDIRVÍSING ARHÆTTIR	Fyrilestrar, starvsstovuundirvísing, starvsstovufrásagnir, stuttrit (essay), uppgávuloysing, bólkaarbeiði, munnligar studentaframløgur, evnislestur (seminar), sálvstøðugt einstaklinganám grundað á yrkisbókmentir, orðaskifti við vísindastarvsfólk, útferðarnám (excursión), felstarbeiði og fyrireikingarvirksemi í samband við bachelorritgerð.
2	METINGARHÆTTIR	Skrivligar royndir; starvsstovufrásagnir, verkætlanarritgerðir, feltrapportar; meðanmeting (formativ evaluering)

		og eftirmeting (summativ evaluering), stuttritgerð (essay), munnligar framlögur, munnligar próvtækur, próvdøming og verja av bachelorrítgerð.
E	FØRLEIKAR, SUM ÚTBÚGVINGIN GEVUR	
1	ALMENNIR FØRLEIKAR	
	<p>1. Læruførleikar: Evni til at nema sær nýggjan kunnleika og til at fara í holt við nýggj evnisøki við at nýta ta vitanina í havlívfrøði, sum útbúgvingin hevur givið.</p> <p>2. Samskiftisførleikar: Førleikar at umrøða og at miðla greidliga og skilliga, góð evni til at geva fynduga kunning um torgreidd evni bæði munnliga og skrivliga við at nýta ICT og hósكىligt vísindaligt mál.</p> <p>3. Førleikar at arbeiða við greiðsluevnum og at samarbeiða: At arbeiða sjálvstøðugt og í bólkum við greiðsluevnum veri tað seg heima, í flokshøli, í royndarstovu ella úti á kanningarferðum. Bachelorurin hevur ment síni evni til at skipa arbeiðið eftir tøkari tíð, megnar at fullføra fleiri spurdómar og greiðsluevni, og dugir harafturat at halda settar tíðarfreistir.</p> <p>4. Førleikar at dagføra sína vitan og útvega sær neyðuga kunning: Evni til at leita fram vísindaligt tilfar og útvega sær kunning aðrastaðni enn í lærubókum ella í tilfari, sum er partur av námssetninginum. Harumframt evni til at nýta vitan sína á vandnan hátt.</p> <p>5. Granskingarførleiki: Hevur nóg góða vitan og nóg gott grundarlag til at skipa og fremja einfaldar granskingarverkætlanir.</p> <p>6. Førleikar til sjálvatfinningarsama eftirmeting og fyrisiting: Evni til at meta egnan tørv í lestrar- og lærutilgongdini, taka ábyrgd av egnari læring og at søkja sær hjálp, tá tað er neyðugt.</p> <p>7. Siðfrøðiligar skyldur: Bachelorurin er vitandi um etiskar og moralskar skyldur, er yrkisluga heiðurligur og tilvitaður um skaðilig árin á náttúru og lív á jørðini.</p>	
2	FAKLIGIR FØRLEIKAR	
	<p>1. Akademiskir førleikar í havlívfrøði: Við útbúgvingini hevur bachelorurin fingið breiðan kunnleika um og góða fatan av lívfrøði eins og lívsins fjølbroytni. Hetta sæst aftur í mentum førleikum at lýsa og greina fjøltáttað lívfrøðilig fyrbrigdi og tilgongdir, umfatandi alt frá mýlskipanum til stovnar, føðinet og vistfrøðiskipanir. Bachelorurin megnar við sínum kunnleika og fakliga skili at greiða frá bygnaði í mýlum sum DNA, RNA og proteinum, siga frá ávirkan mýla millum og hvussu hesi samvirka og íbirta evnaskiftisræsur (metabolic pathways), eins og røða um menningartilgongdir, samspæl millum ymsar stovnar og sínámillum virknað millum livandi verur og ólivnað (abiotiska) umhvørvið.</p> <p>2. Førleikar at nýta vísindaligar meginreglur við ástøðiligum frøðiheitum: Evni til at nýta vísindalig háttaløg og vísindaliga skilvísa hugsan til at skilja ímillum sannindi, uppspunar og trúgv, eins og hava holla vitan um og fatan av lívfrøði sum royndargrunnað vísindi (kanningar, eygleiðingar og myndlan).</p> <p>3. Grundleggjandi førleikar at nýta vísindaligar rannsóknarmeginreglur í verki: Evni til at nýta vísindaligar meginreglur og vitan til tilrættislegging av verkligum kanningum og eygleiðingum, t.e. orða ein spurdóm, sum skal granskast (stíla eina hugsanarstöðu, hypotesu), seta fram uppskot um, hvussu granskingarevnið skal kannast og seta hesi uppskot í verk, meta um feilkeldur og óvissur og loksins skriva frágreiðing um tilgongd, úrslit og umrøða týðningar og avleiðingar.</p> <p>4. Greiningarførleikar: Evni til at greina ein spurdóm, draga fram kjarnupartar og býta greiðsluevnið sundur í smærri partar, ið lætt kunnu loysast hvør sær.</p> <p>5. Tvørnámsligir førleikar: Evni til at sameina vitan frá ymsum økjum og nýta hesa fleirvitsku í nýggjum hópum.</p> <p>6. Málsligir førleikar: Enskt og føroyskt (galdandi fyri føroyingar) nýtt í lívfrøðiligum samteksti.</p>	

F	FULFÍGGJAFUR LISTI YVIR LÆRUÚRTØKUR FRÁ ÚTBÚGVINGINI
	<p>Eftir lokna bachelorútbúgving og prógv í havlívfrøði er bachelorurin førur fyri at:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Leggja sína vitan um lívfrøði fram og vísa, at hann hevur skil fyri fakinum á ymsum stigum frá mýlum, kyknum og lívverum til vistfrøðiskipanir á landi og sjógvi. Har til er hann førur fyri at gagnnýta hesar færleikar til kanningar á ymsum stigum. 2. Lýsa og flokka fjølbroytt lívssløg í havinum, á landi og í luftini. 3. Vísa, at hann hevur fakliga vitan og skil á ymskum lívfrøðiligum økjum sum plantufrøði, djórafrøði, vistfrøði, havlívfrøði, mýlskari lívfrøði og øðrum skyldum økjum (lívevnafrøði, kyknulívfrøði, arvafrøði ella smáverulívfrøði). 4. Vísa, at hann hevur kunnleika um og skil fyri, hvussu ymiskar lívfrøðiligar vísindagreinar eru knýttar saman. 5. Vísa, at hann hevur grundleggjandi kunnleika og fatan á fakøkjum, sum stuðla lívfrøði (evnafrøði, støddfrøði, hagfrøði, rannsóknarætlan og dátugreining), og sum ávirka lívfrøði (t.d. hvussu viðurskipti í lýsandi (deskriptivum) havvísindum ávirka havlívfrøði). 6. Greiða frá, hvussu broytingar í umhvørvinum, jørð, hav og luft íroknað, kunnu ávirka allar lívsformar í lívhválninum (biospheruni). 7. Vísa kunnleika um og fatan av natúrligum tilfeingi, umfatandi fiskivinnu og havbúnað, eins og burðardyggja umsiting av hesum resursum. 8. Brúka vit og skil í samband við starvsstovuroyndir og feltkanningar eins og gera tær útrokningar, ið eru neyðugar fyri at fremja slíkar royndir (t.d. konsentratióinir, tynningar, pH). Bachelorurin megnar at vísa, at hann hevur skil fyri háttaløgum, fyri amboðum og tólum, ið verða nýtt, og fyri at útleggja skilmetandi tey úrslit og tær eygleiðingar, ið spyrjast burtúr. 9. Vísa djúpa vitan um bygnað og starvshátt (funktiún) hjá kyknum (eukaryotiskar og prokaryotiskar kyknur). 10. Vísa sína vita um menningartilgongdir fra mýlastigi til vistfrøðilig stig og lýsa, hvussu hesar tilgongdir hava skapað lívfrøðiligt margfeldni her á jørð. 11. Vísa frágerðargott skil fyri strukturi og funktiún hjá DNA, RNA og proteinum, og hvussu týðningarmikið virkið hjá hesum mýlum er á nógvum lívfrøðiligum hvarvum og øðrum tengdum fakøkjum (t.d. lívevnafrøði, kyknufrøði, arvafrøði, smáverulívfrøði ella mannaheilsu). 12. Vísa, at hann á rættan hátt dugir at brúka sína vitan, vísindaligt mál, frøðiheiti og lívfrøðilig hugtøk á nógvum lívfrøðiligum økjum. 13. Lýsa ymisk sløg av eitrandi burturkasti ella útláti og greiða frá skaðiligu árinunum av dálking í náttúruni. 14. Vísa, at hann er førur fyri at skriva vísindaligar frásagnir, við at nýta og samanseta greitt og fyndiga (a) bakgrundsvitan (b) kunnleika til háttaløg (c) tulkingarfærleikar (d) evni at seta úrslit í størri samanhang og (e) evni at gera eina skilliga niðurstøðu. 15. Leita eftir kunning og vitan í vísindaligum bókmentum og tekstum fyri at finna bæði høvuðskeldur, yvirlitsgreinar og aðrar viðkomandi upplýsingar og nýta hesar vandaliga í hóskandi samteksti.